

एतत् परममानन्दं यत्तच्छाश्वतमेव च । एषा गतिर्विरक्तानामेव भावः परः सतां ।
 एतत्परमनुदिग्मेतद्ब्रह्म सनातनं । शास्त्रवेदाङ्गविदुषामेतद्भानं पदं परं ।
 इयं सा परमा काष्ठा इयं सा परमा कला । इयं सा परमा सिद्धिरियं सा परमा गतिः ।
 इयं सा परमा शान्तिरियं सा निर्वृतिः परा । इयं तुष्टिरियं सिद्धिरियं श्रुतिरियं सतिः ।
 यं प्राप्य कृतकृत्याः स इत्यमन्यन्त योगिनः । अध्यात्मगतिरिष्टानां विदुषां प्राप्तिरव्यया ।
 यजतां कामयानानां मखैर्विपुलदक्षिणैः । या गतिर्यज्ञशीलानां सा गतिस्त्वन संशयः ।
 सम्यग्योगजपैः शान्तिनियमैर्देहतापैः । तयतां या गतिर्देव परमा सा गतिर्भवान् ।
 कर्मन्यासकृतानाञ्च विरक्तानां ततस्ततः । या गतिर्ब्रह्मसदने सा गतिस्त्वं सनातन ।
 अपुनर्भारकामानां वैराग्ये वर्तताञ्च या । प्रकृतीनां लयानाञ्च सा गतिस्त्वं सनातन ।
 ज्ञानविज्ञानयुक्तानां निरुपाख्या निरञ्जना । कौवल्या या गतिर्देव परमा सा गतिर्भवान् ।
 वेदशास्त्रपुराणोक्ताः पञ्चैता गतयः स्मृताः । लक्ष्मसादाद्वि लभ्यन्ते न लभ्यन्तेऽन्यथा विभो ।
 इति तण्डितपोराशिस्तुष्टावेशनमात्मना । जगौ च परमं ब्रह्म यत्पुरा लोककृज्जगौ ।
 ॥ उपमन्युवाच ॥ एवं स्तुतो महादेवस्तण्डिना ब्रह्मवादिना । उवाच भगवान् देव उमया सहितः प्रभुः ।
 ब्रह्मा शतक्रतुर्विष्णुर्विश्वेदेवा महर्षयः । न विदुस्त्वमिति ततस्तुष्टः प्रोवाच तं शिवः ।
 ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ अक्षयश्चाव्ययश्चैव भविता दुःखवर्जितः । यशसो तेजसा युक्तो दिव्यज्ञानसमन्वितः ।
 ऋषीणामभिगम्यश्च सूत्रकर्त्ता सुतस्तव । मत्प्रसादाद्विजश्रेष्ठ भविष्यति न संशयः ।
 कं वा कामं ददाम्यद्य ब्रूहि यदत्स काङ्क्षसे । प्राञ्जलिः स उवाचेदं त्वयि भक्तिर्दृढास्तु मे ।
 ॥ उपमन्युवाच ॥ एतान्दत्त्वा वरान्देवो वन्द्यमानः सुरर्षिभिः । स्तुयमानश्च विबुधैस्तत्रैवान्तरधीयत ।
 अन्तर्हिते भगवति सानुगे यादवेश्वर । ऋषिराश्रममागम्य समैतत्प्रोक्तवानिह ।
 यानि च प्रयितान्यादौ तण्डिराख्यातवान्मम । नामानि मानवश्रेष्ठ तानि त्वं शृणु सिद्धये ।
 दश नाम सहस्राणि देवेष्वाह पितामहः । शर्वस्य शास्त्रेषु तथा दश नाम शतानि वै ।
 गुह्यानीमानि नामानि तण्डिर्भगवतोऽच्युत । देवप्रसादाद्देवेश पुरा प्राह महात्मनः ।
 इति श्रीमहाभारते अनुशासनपर्वणि आनुशासनिके पर्वणि मेघवाहोपाख्याने षोडशोऽध्यायः ॥ १६ ॥

१०८५

११००

१११५

१११०

॥ वासुदेव उवाच ॥ ततः स प्रयतो भूत्वा मम तात युधिष्ठिर । प्राञ्जलिः प्राह विप्रर्षिर्नामसङ्ग्रहमादितः ।
 ॥ उपमन्युवाच ॥ ब्रह्मप्रोक्तैर्ऋषिप्रोक्तैर्वेदवेदाङ्गसम्भवैः । सर्वलोकेषु विख्यातं सुतं श्रोतव्यमि नामभिः ।
 महद्भिर्विहितैः सत्यैः सिद्धैः सर्वार्यसाधकैः । ऋषिणा तण्डिना भक्त्या कृतैर्वेदकृतात्मना ।
 यथोक्तैः साधुभिः ख्यातैर्मुनिभिस्तत्त्वदर्शिभिः । प्रवरं प्रथमं स्वर्ग्यं सर्वभूतहितं शृणु ।
 श्रुतैः सर्वत्र जगति ब्रह्मलोकावतारितैः । सत्यैस्तत्परमं ब्रह्म ब्रह्मप्रोक्तैः सनातनं ।
 वक्ष्ये यदुकुलश्रेष्ठ शृणुष्यावहितो मम । वरयैनं भवं देवं भक्तस्त्वं परमेश्वरं ।
 तेन ते श्रावयिष्यामि यत्तद्ब्रह्म सनातनं । न शक्यं विलोकात्कलं वक्तुं शर्वस्य केनचित् ।

१११५

१११०